دانشکده پرستاری و مامایی

نام درس: **اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها (بهداشت ۲)**	**تعداد واحد: ۲ واحد تئوری**
مقطع : کارشناسی مامایی	**مدت زمان ارائه درس: نیمسال اول ۱۴۰۶-۱۴۰۵**
پیش نیاز: بهداشت ۱، میکروب شناسی، قارچ شناسی، انگل شناسی	**مدرسین: خانم عاطفه صفر علی نژاد و خانم حمیده حاج نصیری**

عناوین کلی این درس شامل موارد زیر می باشد:

۱. تاریخچه، تعریف و کاربرد اپیدمیولوژی در جامعه
۲. مفاهیم و مدل های اپیدمیولوژیک
۳. انواع مطالعات در اپیدمیولوژی
۴. اصول همه گیری شناسی، غربالگری و سیر طبیعی بیماری
۵. اصول پیشگیری از بیماریها
۶. اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری های واگیر و غیرواگیر شایع و همچنین بیماریهای مشترک بین انسان و حیوان

اهداف کلی:

آشنایی فراگیران با اصول اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری ، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماریها در جامعه ، همه گیر شناسی بیماریهای شایع کشور

اهداف ویژه:

پس از پایان این درس از فراگیر انتظار می رود:

۱. مفاهیم اولیه اپیدمیولوژی، برخورد اکولوژی با بیماریها و واژه های متداول در اپیدمیولوژی را شرح دهد.
۲. عوامل بیماریزا (فیزیکی، شیمیایی، بیولوژیکی،.....) ، نقش عوامل مختلف در ایجاد بیماریها (میزبان- عامل بیماریزا- محیط و ....) توضیح دهد.
۳. انواع اپیدمی و جنبه های انتقال بیماری را شرح دهد.
۴. سیرطبیعی بیماریها، زنجیره عفونت و پیشگیری و سطوح آن را شرح دهد.
۵. انواع مطالعات اپیدمیولوژیک و آزمونهای غربالگری و نقش آن در کشف بیماریها را شرح دهد.
۶. اپیدمیولوژی بیماریهای مهم بزرگسالان (سل، تب مالت، ایدز، هپاتیت....) توضیح دهد.

۷. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماریهای عفونی شایع (سل، بروسلوز و مالاریا) را تشریح نماید.

۸. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماریهای غیرواگیر مزمن (سرطان، قلبی عروقی و هپاتیت ها و سوانح و حوادث) را تشریح نماید.

۹. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماریهای منتقله از راه جنسی را توضیح دهد.

۱۰. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماریهای مشترک بین انسان و دام را شرح دهد.

۱۱. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماریهای خاص (جذام، هاری....) را تشریح نماید.

۱۲. جنبه های اپیدمیولوژیک بیماریهای حصبه و وبا در ایران و جهان را شرح دهد.

۱۳. فراگیران اپیدمیولوژی بیماری اسهال و دهیدراتاسیون در ایران و جهان توضیح دهد.

۱۴. کلیاتی مراقبت های ادغام یافته کودک سالم و ناخوشیهای کودکان را شرح دهد.

۱۵. اپیدمیولوژی و پاتولوژی بیماریهای اسهالی و درمان اسهال در کودکان را تشرح نماید.

۱۶. تعریف، اهمیت، اپیدمیولوژی، پاتولوژی بیماریهای تنفسی گوش، حلق و بینی اختلالات رشد و تکامل و آنمی در کودکان را شرح دهد.

۱۷. اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای قابل پیشگیری بوسیله واکسن و مکانیسم ایمنی انها- ساخت و نگهداری واکسن، زنجیره سرد و نحوه کاربرد را توضیح دهند.

روش آموزش

آموزش به شکل مجازی و به روش سخنرانی ، پرسش و پاسخ ، بحث گروهی با استفاده از برنامه و نرم افزارهای مناسب آموزش انجام خواهد شد.

شرایط اجراء

❖ **امکانات آموزشی**

وایت برد، کامپیوتر و شبکه اینترنتی

❖ **آموزش دهنده**

دکتر صفرعلی نژاد و حمیده حاج نصیری

❖ **منابع درس:**

۱. درسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی . پارک، جی ای ۰ پارک , ک آخرین چاپ

۲. اصول اپیدمیولوزی گوردیس، ترجمه دکتر کوروش هلاکوئی نائینی، آخرین چاپ.

۳. جی. ای. پارک. درسنامه پزشکی پیشگیری و پزشکی اجتماعی، جلد دوم و سوم، انتشارات سماط، آخرین چاپ

۴. اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، فریدون عزیزی، حسین حاتمی، محسن جانقربانی، آخرین چاپ

۵. انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. برگرفته از سایت اینترنتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به آدرس http://www.behdasht.gov.

۶. مراقبت های ادغام یافته کودک سالم و ناسالم، انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۷. برنامه ایمن سازی کشوری، انتشارات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ۱۳۹۴

۸. کتاب جامع بهداشت عمومی (۳و۲و۱). سید منصور رضوی و حسین حاتمی – آخرین پاپ

9. (K. Park, Parks Textbook of Preventive and Social Medicine, Banarsidas Bhanot Publishers, India, Last Edition)

10. World health organization. Health topics. Primary Health Care. http//www. who.org.com

❖ **نحوه ارزشیابی**

- نظم ۱۰٪
- فعالیت ۲۰٪
- ارزشیابی میانی و پایانی ۷۰٪

❖ **نحوه محاسبه نمره کل**

- حضور منظم در کلاسها و پاسخ دهی به سوالات ۱ نمره
- پاسخگویی به کوئیزهای ۱ نمره
- شرکت در امتحان میان ترم ۴ نمره
- شرکت در امتحان پایان ترم ۱۴ نمره

❖ **مقررات**

- حداقل نمره قبولی ۱۰
- رعایت نظم و مقرارت آموزشی
- در صورت عدم انجام هریک از فعالیت های محوله نمره صفر منظور خواهد شد.
- موارد موجه فقط در صورت ارائه گواهی معتبر قابل قبول می باشد.

جدول زمانبندی درس اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریها(بهداشت۲)

جلسه	سرفصل	نام استاد	نحوه ارائه	روش ارزشیابی
اول	تعریف اپیدمیولوژی و واژه های متداول در اپیدمیولوژی	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
دوم	طبقه بندی عوامل بیماریزا ونقش عوامل مختلف در ایجاد بیماری	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
سوم	عوامل محیط فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی و پیشگیری و مراحل مختلف آن	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
چهارم	کلیات و انواع مطالعات اپیدمیولوژی	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال و پرسش و پاسخ
پنجم	اپیدمی ها و چگونگی بررسی آنها	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
ششم	غربالگری ها	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
هفتم	اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای قابل پیشگیری بوسیله واکسن	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال پرسش و پاسخ
هشتم	اپیدمیولوژی و کلیات بیماریهای واگیر (سل، تب مالت ایدز، هپاتیت، بیماریهای منتقله از راه جنسی و رفتارهای پرخطر)	خانم صفرعلی نژاد	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
نهم	اپیدمیولوژی و کلیات بیماریهای غیر واگیر (سرطان ها، فشار خون، دیابت، پوکی و استخوان و...	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال امتحان میان ترم
دهم	اپیدمیولوژی برخی از بیماریهای خاص در ایران	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال و پرسش و پاسخ
یازدهم	مراقبتهای ادغام یافته کودک سالم	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال
دوازدهم	مراقبتهای ادغام یافته نا خوشی های کودکان	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال و پرسش و پاسخ
سیزدهم	اپیدمیولوژی بیماریهای اسهالی و درمان اسهالی	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال کوییز
چهاردهم	اپیدمیولوژی بیماریهای تنفسی و اختلالات رشد و تکامل، درمان، تغذیه، پیشگیری از آنها	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال و پرسش و پاسخ
پانزدهم	اپیدمیولوژی بیماریهای عفونتهای گوش، حلق و بینی و آنمی درمان، تغذیه، پیشگیری از آنها	حاج نصیری	سخنرانی وپاورپوینت	حضور فعال